

»Hudobnem tovarišu« pa razen precej pravilne proze vsega tega ni; na mrvico pripovedne vsebine se usuje vselej cela toča premodrih nauk, vzgojeslovnih načel, moralnega razmišljanja. Da ne bode čitatelj mislil, da pretiravam, samo eden vzgled izmed mnogih, ki bi jih lahko navedel. Na strani 33. je pet vrstic pripovedovanja (»Stric Stojko ga s prva ni hotel sprejeti v svojo hišo« itd.), a zatem 30. reci trideset vrstic refleksij. Kako daleč se je spozabil pisatelj s svojim vsiljivim moralizovanjem, to razvidimo iz tega, da eden njegovih moralistov pridiguje človeštvu celo v — oporoki: »... Svoje malo premoženje zapuščam Milici ... Miloju pa zapuščam dober svet, naj bode vedno dober, pa bode tudi srečen (!). Vsem očetom pa, ki bi me hoteli poslušati, pa priporočam to:« (sledi 6 vrstic dobrih nauk!).

Da so karakteristike delujočih oseb navzlic vsem estetiškim načelom silno dolge, daljše, nego pripovedovanje njih činov, smo že namignili. Kako pa se izklesavajo tisti angeli in hudobci, za to samo en primer. Hudobni Vid se opisuje na str. 23. med drugim tako-le: »in slušal je lačen in žejen, ko so pripovedovali kaj o tatvini, ropu in drugih hudodelstvih. In kar prsi so se mu nadimale (vzdigovale) od miline, kar režal se je od smeha (sic!) pri teh pripovedkah (kar bi bil poslušal kak drug otrok le z največjim strahom)«, in na str. 25. zopet: »Vid posluša gladen in žejen te razgovore, in prsi se mu vzdigujejo, ko čuje pripovedovati o kakí hudobiji« itd.

Toda kaj bi trošili še dalje le besedico; vsaka sodba bi bila še premila za ta — »mladinski spis!« — Nekoliko nas je po neprebavni prvi povesti utešila druga povestica, ki je res prav mična in ganljiva; tudi prevod je čeden in lahko umeven. Taki spisi prija naša mladini!

Slovanske knjižnice imamo to pot oceniti dva snopiča; 46. in 47. Snopič 46. obsega, kakor smo že zadnjič na kratko omenili, »Ikonijo«. Srbski spisal Čeda Mijatović. Poslovenil Podravski. — Prebravši »Ikonijo«, smo se uverili, da je ni brez vzroka nagradila kr. srbska akademija s prvo ceno iz Marinovićeve ustanove za l. 1891. Povest je sama na sebi res lepa, njeno vrednost povzdiguje to, ker se nam v njej tako živo in s krasnimi barvami in menda tudi pristno slikajo socialni odnošaji med Srbi in Turki v XVII. stoletju. Prevod se vobče gladko čita. Vendar bi mu želeli tu in tam malo več čistote, distinkcije in jasnosti. Da ne govorimo o neka-terih drugih slovniških hibah, naj povemo samo, da smo opazili nekako omahljivost in nestalnost o rabi naslonjenic. — Trivijalni se nam vidijo v prevodu, ki hoče biti sicer jako dostojanstven, izrazi »čuden patron«, »ves zateleban v tebe« (str. 15). — Glede jasnosti pa bi imeli prevodu marsikaj prigovarjati. G. Podravski in z njim vred vsi prevodilci umotvorov iz drugih slovanskih jezikov naj pomislijo, da njih prevodov ne čitajo zgolj temeljiti poznavalci odnošajev drugih slovanskih plemen — ti so med nami silno redko sejani — nego da imajo njih prevodi šele namen, da odvrnejo naše ljudi, zlasti naš ženski spol, od čitanja nemških in laških knjig ter jih napotijo do prebiranja slovanskih umotvorov in do spoznavanja slovanskih reči. Ta vzvišeni smoter si je postavila, mislim, tudi »Slovanska knjižnica«. Ali mi pa morejo gg. prevodilci v dosego tega namena povedati drugo sredstvo, nego da izbirajo za svoje prevode najboljša in najprikupljivejša dela iz slovanske književnosti ter nam jih podajajo v čisti, a lahko umevni

slovenščini? Vemo, da ta naloga ni lahka. Prvič mora prevodilec temeljito poznati oba jezika, poleg slovenščine tudi oni slovanski jezik, iz katerega prevaja. To nikakor ni tako lahko. Splošno razširjena, a čisto kriva je misel, da se je kateremu koli Slovanu sploh silno lahko privaditi kateremu koli drugemu slovanskemu jeziku; mogoče da za praktično rabo, za katero zadostuje par sto besed; mogoče da tudi za učenjaško rabo, katera je takisto navadno omejena v poedinah vedah na majhen kosček jezikovnega obsega. Ali predno proučiš kako slovansko narečje tako, da razumeš njega umotvore, treba ti skoro enoliko truda in časa, kakor za proučitev kakega neslovanskega jezika. To neovržno resnico je že dostikrat dokazal in zabičil Jagić hrvaškim prevodilcem ruskih umotvorov. Zato se nam vedno jako smešno zdi, kadar koli čujemo neredko pohvalo: »Slovenec J. J. pozna temeljito vse slovanske jezike«.

Drugič bi pa moral prevodilec obsežno i temeljito poznati slovstvo slovanskega naroda, iz katerega nam hoče kaj prevesti; potem se je šele nadejati, da ne prevede, kar mu pride slučajno pod prste, ampak nam izbere izmed najboljšega to, kar je nam primerno. In ker so nam vzhodnih Slovanov odnošaji bore malo znani, so v takih prevodih kratke pojasnjevalne opazke neizogibne.

Ugovarjalo se mi bode, da so te zahteve tako napete, da se nam poleg njih in poleg kukavnih prelagateljskih nagrad nikoli ni nadejati dobrih slovanskih prevodov. Popolnoma uvažujemo ta ugovor, in ne vemo drugega pomočka temu našemu siromaštvu, nego da svetujemo prevodilcem, naj se ravna po znanem načelu delodelja; naj ne segajo sedaj po ruščini, sedaj po srbščini i. t. d., nego vsaki izmed njih naj se omeji, vsaj za nekaj let, na en slovanski jezik ter naj se izobrazi v tistem do one virtuoznosti, ki je neizogibna prevodilcu leposlovnih umotvorov.

Snopič 47. »Slovanske knjižnice« pa obsega »Narodne pripovedke v Soških planinah. III. Zbral in zapisal Josip Kenda.« Str. 96. — »Uvod« (5.—11. str.) nam pojasnjuje pomen tradicionalnega slovstva vobče, pa slovanskega in slovenskega ter podaja kratko zgodovino slovenskih zbirk narodnega blaga; iz uvoda pa tudi zve čitatelj, da je dr. Polivka v Pragi (kar poročamo mi tudi na drugem mestu v današnjem »Listku«) jako laslavsko ocenil prejšnja dva snopiča »Narodnih pripovedk v Soških planinah« ter primerjal slovenske pripovedke z enakimi pripovedkami drugih, zlasti slovanskih narodov. — Tretji snopič obsega 19 pripovedk, izmed katerih je 13 iz zbirke Kendove, 6 pa iz zbirke urednika Gabrščka. Zapisane pa pripovedke niso v narodni govorici, nego v navadni knjižni slovenščini. Po eni strani seveda treba to obžalovati; ali če pomislimo, katerim krogom je »Slov. knjižnica« zlasti namenjena, tedaj izdajatelj ne moremo grajati. Isti pomislek je nas napotil, da smo narodno blago, ki smo je priobčili na platnicah lanskega »Zvona«, nekoliko retuširali, seveda samo, kar je bilo neizogibno; g. Lamurskij pa nam je zameril, da ga nismo še bolj po strogih zakonih knjižnega jezika.

»Domače pesmi« je čital prof. Stritar dne 9. svečana t. l. v »Sloven. klubu« na Dunaju. Elegantni »cesarski salon« v hotelu »International« je bil že eno uro pred naznačenim časom do cela poln Stritarjevih prijateljev in častilcev. Poleg lepega venca slovenskih in čeških dam se je